

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Tripla alianță.

Nu e tocmai mult de când își făcea cursul prin întreaga presă europeană știrea sensațională, că Italia pune condițiuni pentru a rămâne și mai departe în tripla alianță; și anume, cere, ca în convențiunile vamale-comerciale să i se asigure atâtea favoruri și avantagii, ca prin ele să fie egalate *jertfele* pe cari le-a adus țera până acum în interesul triplei alianțe.

Condițiunea era numai *pretext*; pentru-că guvernul italian știa bine, că nici Germania, nici Austro-Ungaria, nu pōte să i facă concesii mai mari financiare decum au fost cele din trecut.

Condițiunea a fost deci numai puncte de esire din tripla alianță, puncte de scăpare pe sēma guvernului italian, care, ținând cont de opiniunea publică din țēră, mai mult însă de voința Regelui: nu se mai pōte învoi astăzi la reînnoirea contractului de alianță cu celelalte două state mari europene, fiind-că Italia în *acesta* asociație nu-și mai află comunitatea de interese.

Dorința Italiei de a eși din tripla alianță e de altcum de mult cunoscută; și astfel lumea politică nu va fi de loc surprinsă de știrea, care acum ne vine în formă mai concretă, și ca isvorită din cercuri cari stau fōrte aprōpe de ministeriul nostru comun de externe, ne vestesc, că tripla alianță, așa cum a existat ea până acum, *la nici un cas nu va mai exista pe viitor*; pentru-că la 6 Maiu 1903 nu va fi reînnoită, ci Italia se va alătura la alianța dublă franco-rusă, pe când locul ei îl va ocupa Anglia, formându-se astfel deodată două triple alianțe în Europa.

Cererea presei italiene și cererea parlamentului italian, ca Italia să iasă din tripla alianță, va fi deci în curēnd împlinită.

Lucrul era de prevēdūt. Cu mōrtea, întēplată în împrejurări atât de tragice, a Regelui *Umberto* s'a schimbat întreaga situație politică în Italia. Cu totul alte interese sunt scōse astăzi pe plan la Roma, și ele dictēză conduita politică a cercurilor dātātore de ton.

Să nu uităm, că tinera regină a Italiei e fiica principelui de Muntenegru, ear' principele Muntenegrului e cel mai intim amic al Țărului, și cel mai binevēdūt la curtea dela Petersburg, dintrē toți domnitorii Europei.

Știindu-le acestea, avem în mână cheia deslegării enigmei. *Italia nu mai pōte face politică comună cu statele, cari urmăresc politică contrară Rusiei.*

De altcum Regele Victor Emanuel a fost și mai înainte, totdeuna, în contra triplei alianțe, în contra comunității de interese cu Germania și Austro-Ungaria, de cari Italia nu e legată nici prin afinitate de sange, nici prin alte legături de interese comune, și dela cari nu are nici măcar acele avantagii economice pe cari le are dela sora ei cea mai mare și mai puternică, dela Franța.

Negreșit, că și diplomația franceză, și pōte și cea rusă, își va avē partea ei la desfacerea tovărășiei acesteia a Italiei de către celelalte două aliate de până acum; dar în ultima analiză, eșirea Italiei din tripla alianță totuși

numai Regelui Victor Emanuel pōte să fie atribuită; pentru-că precum tatăl seu, Regele *Umberto*, a știut-o și a putut-o menține în contra curentului de opunere care și până acum exista în Italia, — putea să o mențină și el.

Insē, cum am spus, altele sunt astăzi interesele la Roma, și ele *cer* să nu mai fie menținută!

De altcum mai este mult până la 6 Maiu 1903. Multe se pot întēpla până atunci. Se pōte schimba cu desvērșire opinia publică a Italiei și se pōte schimba și voința regelui Victor Emanuel. Și se pōte, că atunci, când va fi vorba serios de reînnoirea triplei alianțe, Italia însăși va cere să rămână alianța celor trei puteri și pe viitoriu așa cum a existat ea în trecut. Pentru-că în politică *interesele de stat înving totdeuna simpatiile sau antipatiile personale.*

Dar' dacă schimbare se va face, ea are într'atâtă interes și pentru noi, că din tripla alianță făcēnd parte și regatul român, e întrebare, dacă în urma schimbării proiectate, *pōte să mai rămână România în sinul triplei alianțe, sau ba?* Și dacă rămâne, pōte se rămână sub condițiunile de până acum sau va trebui să-și formuleze alte condițiuni, mai favorabile, atât pentru regatul român, cât peste tot pentru *neamul românesc?*

Nu intrăm în detalii. Avem deplină încredere în bărbății de stat ai României, chemați să conducă destinele vecinului regat, și și mai multă încredere în înțelepciunea Regelui român, care va ști, sigur, să deē o astfel de direcțiune politice externe a țērii sale, care folōse să aducă țērii.

Tot ce am dorit este, ca la astfel de ocașuni binevenite, pe lângă interesele statului român, să nu fie date uitării nici interesele celorlalți Români, cari nu fac parte din regat!

Sibiu, 11 Martie n.

Dela curte. Maiestatea Sa Monarhul plăcă astăzi, Luni, pe două zile la München, pentru a lua parte la serbările ce se aranjază acolo din incidentul aniversării nașterii a optzecea a prințului regent *Luitpold*.

Din parlament. În ședința de Vineri a dietei maghiare a fost terminată discuția asupra bugetului țērii pe anul curent și ministrul de finanțe a putut prezenta încă în aceeași ședință legea definitivă asupra bugetului, care va fi votată după terminarea desbaterilor așa numite *apropriationale*, ce se vor începe probabil în ședința de Joi din săptămāna acēsta. Astfel este speranță, ca bugetul să pōtă fi sancționat până la finea lunii acesteia; prin urmare necesitatea cererii unei indemnisiări nouē, cum era vorba, cade dela sine.

Din Austria. Reichsrath-ul s'a ocupat în ședința de Vineri cu alegerea definitivă și pentru sesiunea întregă a *presidiului*. A fost ales de nou president contele *Vetter*, ear' vice-presidenți deputații *Prade* și *Zaczek*. Cehii agrari și socialiști au ridicat protest, înainte de votare, în contra realegerii de president a contelei *Vetter*, care a dovedit că e inamicul cel mai mare al poporului ceh. De fapt i-s-au dat 47 bile albe, și se crede că tōte au fost ale Cehilor.

Un comunicat. Organul ministrului comun de externe *Fremdenblatt*, e autorizat a declara, că svonurile tendențioșe, răspândite asupra situațiunii, anume, că guvernul austriac ar fi pactat cu anumite partide, nu au alt scop decāt de a agrava situațiunea, și de a învenina și mai mult bōla esistentă. De aceea, să nu li-se deē creșēmēt, pentru-că *nu sunt adevērate*. Credem a nu greși când afirmăm, că sunt înțelese svonurile despre promisiunile făcute Cehilor în cazul că sistēză obstrucțiunea față cu ordinea de zi care e și votată deja.

Istoricul Episcopilor nouē

de George Ardelean.

(Urmare.)

Eară propunerea deputaților archidieceșani pentru sistemisarea vicariatului în rang de arhieru asemenea retipărită în protocolul congresual din 1878 pag. 228 sub l. K., sună:

Propunerea a douăzeci de deputați congresuali din archidieceșana Transilvaniei, pentru sistemisarea postului de vicariu archidieceșan cu rang de arhieru.

Luând în considerare că alegerea de metropolit, cel ce e totodată și arhieriscop al Ardealului în sensul Stat. organic § 154 p. 3., s'a rezervat în competența congresului național-bisericesc, pe când alegerea episcopului sufragani în sensul § 97 al Stat. Org. e dată în competența respectivelor sinode eparchiale, prin urmare considerând, că archidieceșana a pierdut dreptul de ași alege pe arhieruul său fără de ingerința celorlalte eparchii, pe când acestea aleg pe arhieruul său fără concursul dieceșei:

Considerând mai departe că de și Stat. Org. concedează ca la cas de lipsă săși pōtă alege de metropolit și unul, care nu e arhieru: totuși deōrece atât ordinea ierarhică, cât și natura lucrului precum și buna cuviință recere, ca metropolitul, care în sensul canōnelor e cel dintâi între episcopi, de regulă să se alēgă dintre episcopi, amintita concesione excepțională a Stat. Org. în fapt se vedesce de nepracticaveră, și numai ar face pe ori-care concurent nearchieru pentru totdeuna imposibil de ori-ce ulterioară aspirațiune: prin urmare archidieceșanii neavēnd arhieruul său consacrat, nici nu ar putē concurge cu vre-un candidat de egală condițiune canonică la întregirea scaunului metropolitan;

Considerând și aceea, că fie care diecesă sufragani e reprezentată în congres, în consistoriul metropolitan și în sinodul Arhieruilor pe deoparte prin episcopii săi ca votanți, și pe de altă parte și prin metropolitul lor ca președinte, pe când archidieceșana e reprezentată acolo numai prin votul eventual al Metropolitului său ca președinte;

Considerând preste tōte aceste, că archidieceșana pe timpul vacanței scaunului metropolitan, tocmai la cele mai însemnate și vitale acțiuni, când se lucră despre întregirea acestui scaun, nu e reprezentată în sinodul arhieruilor de fel, ear' la consistoriul metropolitan care pregătesce și la congres care efectuesce alegerea de Metropolit, nu e reprezentată cum sunt celelalte eparchii și prin arhieruul lor; și în fine mai considerând și aceea, că ar servi numai spre a înălța vađa și demnitatea metropolitului și spre ușurarea agendelor acestuia, dacă el ar avē lângă sine un arhieru ajutor:

Subscriși, conduși de îndemnul de a delătura despre o parte defectele și anomaliele sus înșirate, ce nedreptățesc mult și mahnesc adēne inimile archidieceșanilor; ear' despre altă parte de a recompensa încātva dreptul archidieceșanilor de ași alege ca celelalte diecese exclusiv pe arhieruul său, și totodată de a înlesni administrarea și a mări vađa biserici; — și iau libertatea, ca totdeuna și acum din ansa cestiunei despre înmulțirea eparchiilor a propune: ca într'una cu deslegarea cestiunei despre înmulțirea eparchiilor, și tot pe aceeași cale să se decidă, ca postul sistemizat de vicariu Arhieriscopesc pe viitor să se deplinēscă cu un arhieru ales prin sinodul archidieceșan, după modalitatea prescrișă în Stat. Organic pentru alegerea episcopilor sufragani, și ca acest episcop să aibă loc și vot în sinodul episcopilor în rondul acelor, se pōtă în archidieceșana a împlini tōte acele funcțiuni arhieresci ce i-le încredințēză arhieriscopul, ear' în vacanța scaunului arhieriscop al să suplinēscă pe arhieriscopul în tōte afacerile archidieceșane.

Sibiu 1 Novembre nou 1878.

Membrii congresului din Archidieceșă:

I. Hanea m. p.	Dragușian m. p.
I. cav. de Pușcariu m. p.	Mihelțian m. p.
Ios. Barac m. p.	Zaharie Boi m. p.
M. Lazar m. p.	Petru Fogarași m. p.
N. Popea m. p.	Candrea m. p.
E. Macellariu m. p.	Crainic m. p.
Dr. Ios. Hodoșiu m. p.	Bērsan m. p.
Ioan Lenger m. p.	Dr. II. Pușcariu m. p.
Nicanor Frateșiu m. p.	St. Iosif m. p.
Gaitan m. p.	Ioan Papiu m. p.

În ședința următoare a XIX tot din ziua de 20 Oct. (1 Nov.) 1878 d. m. comisiunea organizătoare raportēză cum urmăz sub Nr. 242:

În legătură cu cele premerse în ședința de nainte de mēzăzi sub Nr. 241 se reasumă cestiunea despre înființarea alor două episcopii nouē, în care obiect deputatul V. Babeș, ca raportorul majorității din comisiunea organizătoare propune votul acelei majorități în următoarele:

Considerând că — precum arată conclusele congreselor dela 1870—1874 și petițiunile concernentelor poporațiuni, — înmulțirea dieceselor în provincia noastră metropolitană prin înființarea celor două episcopii istorice din Timișōra și Oradea-mare este un obiect de preocupățiune generală și seriōsă;

Considerând, că după datele și propunerea, ce ni-a substernut-o Inaltpreasfinția Sa, părintele metropolit, atât necesitatea cât și posibilitatea și utilitatea înființării acelor eparchii nouē apare evidentă;

Considerând, că cu privire la marile interese sociale, morali și culturale, ce tocmai în timpul prezente le urmăresce, respective le apēră din resputeri biserica noastră, interese, cari direct — și nemijlocit — cad în activitatea dieceșei și a episcopului, — o activitate mai eficace se condiționează dela un cuprins și dela o estensiune mai mărginită, respective mai bine arondată și concentrată a dieceșei, precum și dela numărul corespunșător de diecese și de episcopi, ceea-ce face precepută nu numai necesitatea, ci și marea urgență a înființării dieceselor de sub întrebare;

Considerând în fine, că decisiunile de până acum ale congreselor s'au învērțit tot numai în forme, fără a enunția și ceva pozitiv, în fond, și fără a înainta cauza realminte spre liniștirea spiritelor credincioșilor imediat interesați;

Comisiunea organizatoare, consimțind în fond cu actul înaltpreasfințit Sale părintele metropolit, află motivată și face propunerea: ca congresul pășind astădată un pas înainte spre deslegarea reală a cestiunii, să se pronunție astfel:

Necesitatea, posibilitatea și urgența înmulțirii dieceselor prin înființarea celor două istorice episcopii din Timișoara și Oradea-mare, se recunoște, și deodată se decretă în principiu realizarea înființării acestora, avându-se consistoriul metropolitan, ca pe lângă ascultarea de bărbați competenți din concernentele părți și a tuturor factorilor îndreptățiți, să elaboreze un plan exact și detaliat asupra modului și tuturor condițiilor de realizare practică și neamănată a acelor diecese, și acela să-l substernă celui mai de aproape congres, în cas de oportunitate chiar și cu esoperândul consens al potestății de stat.

Ce privește propunerea celor 20 de deputați din archidieceasă, pentru regularea postului de vicariu arhiepiscopal în archidieceasă, prin instituirea unui arhieru, comisiunea condusă de aceeași idee fundamentală, pe care o a dezvoltat mai sus, nu poate să fie în contra acestei propuneri, și încă cu atât mai puțin, când acea propunere se prezintă ca o dorință a întregii archidiecese, și când trebuie să recunoștem cumcă archidieceasa chiar și după eventuala cedare a unor părți pentru întregirea, respective arondarea dieceselor sufragane, tot rămâne foarte mare și estinsă, precând capul ei arhieru ca totodată metropolit, în împregiurările grele de astăzi, cu totă activitatea sa, abia poate ajunge să satisfacă pe deplin dublului seu înalt oficiu.

Deci comisiunea recomandă: „a se primi în principiu și acesta, dar conform naturei cauzei, cu acel adaus: ca și acesta propunere să se transpună consistoriului metropolitan, cu însărcinarea: că după ascultarea sinodului arhieresc, și după cererea înscrisă a votului arhieriscopului metropolitan, să o supună așteptării sinodului archidieceșan din punctul de vedere al necesității și dotațiunii; apoi pe temeiul acestor voturi îndreptățite să elaboreze în detaliu planul realizării practice, și la cel mai de aproape congres să-l substernă de odată cu cel asupra nouelor episcopii“.

Deputatul Zaharie Boiu față de această propunere combinată, la carea se alătură și raportorul minorității, respective minoritatea din comisiune, face următoarea contra-propunere:

„Tote actele referitoare la proiectatele două episcopii și la vicariatul arhieriscopesc, se transpun consistoriului metropolitan spre a preconsulta obiectele, și a face congresului procsim propunerile de lipsă motivate și detaliate, alăturând voturile relative la dinsele ale sinodelor eparchiale și ale sinodului episcopesc“.

Finindu-se desbaterea asupra acestor propuneri, presiul le supune la votare, în urmarea căreia se constată; că pentru propunerea deputatului Zaharie Boiu s'au dat 26, ear' pentru a comisiunii 32 de voturi; deci pe baza majorității voturilor se enunță ca decis:

„Congresul primesce propunerile comisiunii pentru înființarea nouelor episcopii și pentru sistemizarea postului de vicariu arhieriscopesc cu rang de arhieru, după cum sunt precizate mai sus“.

(Va urma)

Din parlament.

— Vorbirea deputatului Teodor Fașie. —
(Urmare și fine)

Acum lucrul principal e regulamentul de procedură (Aprobări).

Acesta e sfânt și inviolabil; cel care cunoscă acest regulament și ordinațiunile tăietore în sfera administrației și știe să le aplice cu ușor succes, — e capacitate deja. Pute avansa mai bine de cât cel care și îndreptă privirea asupra principiilor legii, dreptății, științei juridice, și nu se amestecă în imbulzeli.

În cazul că se violază cutare principiu de drept, ori legea, acesta violare eo ipso încă nu atrage după sine cercetare disciplinară, pentru-că un amestec ex officio în acesta nu are loc, — întru cât un asemenea

amestec ar forma violarea independenței judiciare, — violarea regulamentului de procedură însă îndată atrage după sine cercetare disciplinară, ori dorgatoriu presidial (Aprobări.)

Din acest motiv apoi juđii de a doua mână studiază cu mult mai intensiv regulamentul de procedură și ordinațiunile administraționale, de cât știința juridică, și cu toate că și acestea trebuie necondiționat să fie cunoscute juđilor, totuși eu celor cari se disting pe terenul normelor administrative și de serviciu, numai în acel cas li-ași da întâetate față de alții, dacă și prin alte calități se disting.

Sistemul acesta, care voesce să creeze beamteri harnici, a avut apoi rezultatul acela, că dacă percurgem lista subjuđilor vedem că o mulțime de doctori juris sunt preterați.

Fost-au timpuri, când doctori de jură, în speranța avansării extra seriem au intrat în serviciul justiției mulțime de ei, dar s'au convins în fine, că după șese-opt ani împliniți ca subjuđi, cu nimic n'au ajuns mai înainte de cât colegii lor cari au făcut simplul examen de stat și examenul de jude, ba acestia sunt chiar în avans față cu ei, pentru-că intraseră în serviciu după absolvirea cursurilor de patru ani, până când ei, din cauza timpului recerut la facerea doctoratului, numai mai târziu au putut intra.

Corpul practicanților și subnotarilor are chiar puțini doctori juris, pentru-că tinerii acestia s'au convins deja că e de prisos a-și mai face cheltueli și cu esamenele de doctorat, după-ce și așa doctoratul nu le ușurează întru nimic avansarea.

Nu voesc să zic prin acesta că dór' mi-ar impune grozav de mult faptul că cineva e doctor juris, un lucru urmază însă din acesta negreșit, acela, că tinerul respectiv a dat doveđi de mult studiu și că în urma acesteia cercul de vederi îi este mai larg — vorbesc în general — de cât al acelor cari s'au oprit la esamenul de stat, ori eu un examen de stat s'au supus esamenului de jude-(Așa e! Așa e! — în drépta.)

Dacă practicanții, subnotarii și notarii vor vedé că facerea rigoroselor le asigură avantajii necondiționat, — eu sunt convins că până la schimbarea actualului sistem al instrucției în științele juridice, mulți tineri pe cari acum desilusionații doctori de jură și bine ajunși ne-doctori, cu însuși esemplul lor îi desmântă ori înfrică de la pregătirea pentru rigoroșe, — vor căpeta voie spre a studia și a-și completa cât mai mult calificarea teoretică.

Ear' acesta ar fi un ce foarte salutar, pentru-că de-și adevărat este că tinerii capătă la judecătoria corespunđătoare calificăție practică, totuși o calificare mai înaltă teoretică va avé efect înălțător pentru nivelul juristic al judecătorilor.

Atrag atențiunea dlui ministru de justiție și asupra împrejurării aceleia, că juđii cari se ocupă cu afaceri criminale dese-ori sunt împărtașiți de precădere față cu juđii puși la cauze civile, de-și fără îndoelă, cesti din urmă au să lucreze pe un teren cu mult mai greu.

Procurorii capătă adaus de salariu, ceea-ce însă întru nimic nu e contrabalansat prin faptul că sunt permutabili, fiind-că permutări numai foarte rar se întâmplă.

Juđii de investigație încă au adaus de salariu, pe când presidenții senatului apela-torice în cauze civile de pe lângă tribunale nu au asemenea adaus. Ear' de meritat îl merită și acestia, și din considerațiuni de reciprocitate ar trebui să se estindă acum acest favor și asupra presidenților senatelor apela-torice în cauze criminale, cum și asupra presidenților de pertractări finale.

Sunt patruzeci de ani de când lucrez pe terenul judicaturei și astfel cunoscând prea bine situația miseră materială a juđilor că de pildă cei cu familie, cum au să lupte cu datorii, cum numără pe degete sosirea primei, pentru-ca să pótă achita conturile aglomerate pe umerii lor în decursul lunii, ca să nu vegeteze mai departe apoi cu familia lor, — nu pot încheia acest discurs fără ca rugând să rog pe dl ministru de justiție, față cu care am cele mai bune speranțe și cea mai completă încredere, să amelioreze situația materială a juđilor.

Fie-care filer pe care țera 'l va întrebuința spre acest scop, va aduce cele mai

bogate camete, pentru-că dacă judicatura ungară e exemplară, atunci țera și are deja completa capabilitate de credit înaintea străinătății, și, dacă unei națiuni pótă să-i fie comoră prețioză armata, cu aceeași îndreptățire pótă să-i fie tot așa de prețioasă comoră și corpul judecătoresc al ei.

Înainte de a-mi încheia însă discursul, concedă-mi on. casă să fac o mică abatere și să reflectez la vorbirea onoratului con-deputat Nicolau Bartha. (S'auđim! S'auđim!) D-sa adevă a aflat de bine să presinte aici gimnasiile naționalităților în așa colóre, ca-și-cum acele ar fi nepatriotice și ar cresce cetățeni periculoși pentru statul național magiar. (S'auđim! S'auđim! Sgomot. Presidntul sună clopoțelul. S'auđim! S'auđim!) Acesta eu, on. casă, întru cât sunt orientat, cutez a o nega fătış, și rămânând în cadrele discuției asupra bugetului justiției observ, că juđii nema-giari ai patriei noastre aproape toți de-a rândul și-au căpetat instrucția elementară în unul sau altul dintre acele gimnasii ale naționalităților.

Juđii acestia întocmai ca și juđii magiari, aplică legile patriei noastre în numele regelui Ungariei și anume în corectă limbă magiară, în toate direcțiunile își îndeplinesc bine chiămarea, și eu trag la îndoelă că un Magiar nepreocupat și iubitor de dreptate ar fi în stare să 'i acuze de nepatriotism sau chiar de tendențe contrare statului ungar.

Ca-și-cum, zău, precum se accentuează acesta din stimata parte de dincolo, numai cei din partea aceea ar fi buni patrioți, ca-și-cum numai Magiarul ar ști și numai Magiarului i-ar fi permis să-și iubiască în adevăr patria sa, și ca-și-cum dacă cineva e cetățean nemagiar („nem magyarajku“) al patriei acesteia, dacă nu s'a născut magiar, nici că ar avé dreptul și libertatea de a-și învăța propria lui limbă maternă! Mă rog de ertare, acesta o neg hotarit.

Ear' în ceea-ce privește înseși gimnasiile naționalităților, mă rog, să clarificăm lucrul. Preste tot apostrofarea și bocetul acela n'are nici un motiv și nu e la loc. Întru dovedirea acesteia, reflectând chiar numai la datele din cercul meu electoral și din locul meu natal, cutez a mă provoca la gimnasiul din Beinș ca la unul ai cărui profesori nu mai puțin sunt buni patrioți, și afară de mine pot dovedi din recentele experiențe, între alții, doi membri ai acestei case, dintre cari unul e deputatul Beinșului, că profesorii dela gimnasiul acesta sunt primi în iubirea de patrie și în exerciarea drepturilor constituționale ale patriei noastre (Aprobări din drépta.), directorul acelu gimnasiu și în trecut și și la ultima alegere de deputat a fost president de alegere, ear' unul dintre profesori de regulă e prim-notariu de alegere de deputați; un astfel de gimnasiu deci, care astfel de profesori are, nu cresce statului ungar dușmani, — ear' planul de învățământ și manualele acestor gimnasii și de altcum le statorcesc ministeriul nostru de instrucție publică și — pot zice — le controlează strict prin directorul suprem districtual și prin comisarii de esamene.

Bugetul îl primesc. (Aprobări din drépta.)

Revistă esternă

Atentat contra împăratului Vilhelm.

Septemăna trecută, Mercuri, un anume Wieland a comis în Brena un atentat contra împăratului Vilhelm. Anume, când împăratul eșia din „Rathhauskeller“ i-a isbit în cap un drug de fer. Din norocire împăratul a scăpat cu o rană în obraz, sub ochiul drept, a cărei vindecare va recere timp de câte-va septemăni. Îndată după atentat împăratul a plecat direct la gară și s'a re'tors la Berlin.

Se zice, că atentatorul e scrintit la minte și că fapta lui n'are nici o însemnătate politică. Curios însă, că „scrintiții“ acestia așa pótă mare au să atenteze contra împăratului lor. Cu câteva luni mai nainte Zelma Schnapka aruncase după el cu o bardă, când trecea cu trăsura pe stradele orașului Bresslau; despre această femeie încă se zicea că e scrintită, și tot un „scrintit“ e și atentatorul de acum!

Armistițiu în Transvaal. Din Africa sosesc știri interesante: în partea ostică a Transvaalului e armistițiu și comandantul suprem al oștirilor engleze, lordul Kithener per-

tracteză cu Botha, comandantul suprem al Burilor, pentru pace. Nu numai telegramele private ale ziarelor aduc această știre, ci chiar și Balfour primul lord al tesaurului, a comunicat camerei deputaților septemăna trecută, că în Africa sunt în curgere tratative de pace. Semnificativ însă, că ministeriul de rășboiu nu raporteză nimic despre ele.

E vorba, că Kithener să fi avut întâlnire cu Botha la Middleburg, cu care oca-siune Kithener să fi promis, că vor fi amnestiați toți aceia cari capitulează, cum și priso-nerii, afară de olandezii din colonia Cap, cari — de-și supuși englezi — au dat sprigin Burilor. Sunt eschiși de la amnestie și De Wet și presidentul Steyn, al statului Oranje. A mai promis, că în cazul încheierii păcei guvernul englez va da ajutoriu la re-construirea și ajustarea farmurilor. Se pare că Botha s'a mulțamit cu condițiunile acestea și a încheiat armistițiul, după aceea s'a consultat cu ceilalți comandanți, cari partea cea mai mare din ei s'au învoit. Numai De Wet și Steyn erau neînduplecați. De Wet a declarat, că va continua singur luptă de răș-bunare și va sêvêrși contra Englezilor cele mai oribile crudelități.

Cei din jurul lui Krüger, cum raporteză o telegramă din Amsterdam, susțin că e imposibilă încheerea păcii, cât timp Englezii nu vor lăsa Burilor completă independență și pe lângă eliberarea tuturor priso-nerilor nu vor estinde amnestia și asupra olandezilor din colonia Cap. Fără autorisare și învoire din partea statelor libere (Transvaal și Oranje) Botha nu are drept să pacteze și învoela făcută cu el nu are valóre, — zic cei din jurul lui Krüger.

NOUĂȚI

În ședința plenară a consistoriului din Arad, ținută Joia trecută, — după cum cetim în „Biserica și Școala“ — s'au luat dispozițiuni pentru alegerea de protopresbiter în Hălmagiu și pentru alegerea deputaților sinodali în cercurile vacante: Giula, Lipova, Arad, Hălmagiu, și Vinga. S'a luat la des-batere proiectul de regulament pentru afacerile interne ale consistoriului și s'a ocupat de cestiunea pusă de protosincelul Pap: cine este de drept presidentul consistoriului în absența episcopului? — vicariul episcopesc.

Alegere de preot. Din Vidacutul-ro-mân ni-se scrie, că la alegerea de preot, se-virșită acolo la 6 Februarie v. dl Ioan Popa a întrunit încrederea credincioșilor, ales fiind cu unanimitate paroch al comunei numite. Alegerea a fost condusă de dl protopresbiter al Sighșorei, Dimitrie Moldovan, căruia i s'au făcut ovațiuni; asemenea și nou alesului pa-roch, care până aci a ocupat postul de învê-tător în comuna numită.

Din Rapoltul-mic, ni-se scrie, că la inițiativa și sfaturile părintești ale dlui proto-presbiter din Deva, George Romanul, s'a deschis o colecță printre credincioșii din comuna numită în scopul cumpărării unei sfinte evan-ghelii, pe sêma bisericii de acolo. Colecția a dat și până acuma frumoșe rezultate. Tot la îndemnul dlui protopresbiter, vre-o câțiva nemulțumiți s'au împăcat cu părintele lor sufleteșc, astfel, că pacea și buna înțelegere e de nou restabilită în comuna Rapoltul-mic. Astfel de știri înregistrăm cu plăcere, pentru-că de pace și de bunăînțelegere avem lipsă pretu-tundenea.

Școala din Hêrtégani. Ivindu-se lipsă de încaperi noue la școala noastră din Hêrtégani comitetul și sinodul parochial a hotărît să mai zidiască o sală de învățământ, acoperind totodată edificiul cu țiglă. Ne place a înregistra asemenea știri, cari dovedesc dragostea și alipirea credincioșilor nostri față de școala și biserică, și pentru cari vrednici sunt de laudă. Alătura cu preotul și învățătorul muncesc întru îndreptarea poporului pe căile bune harnicii plugari Ionuț Moga și Avram Popa.

Espediție la polul nordic, pentru căutarea perduților. Mercuri a plecat din Cristiania o expediție la polul nordic cu scop de a căuta pe locotenentul Querini și pe cei doi soți ai lui, cari cu ocașiunea expediției prințului de Abruzzo s'au perdut. Expediția acum plecată, condusă de un căpitan de marină, va scruta mai întâiu grupa de insule Jan Mayem, apoi se va re'torice la Hamerfest și în Iulie va pleca la pământul Francisce Iosif, unde speră să afle negreșit pe cei trei perduți.

Jeszenszky — la judecătoria administrativă. Cetim în ziarul din Buda-
pesta, că Jeszenszky Sándor, faimosul fost
șef al fostei secțiuni de naționalități sub Bánffy,
va fi numit jude la judecătoria administra-
tivă, în locul sinucisului Bornemisza.

Doi nemernici. Sub titlul „Pactiștii și
tricolorul” „Deșteptarea” din Cernăuți serie
în Nr. 14 dela 7 Martie n. următoarele:

„Prigonirea la care e supus tricolorul
nostru și vocile de indignare ce resună în
întreaga presă română, au străbătut până la
cercurile cele mai înalte din Viena și prim-
ministrul Koerber a primit ordinul a studia
chestia. Unii din cei dintâi au fost deputații
„români” din parlament. Ce vor fi răspuns
ceilalți nu știm. Dar despre bar. George Was-
silko și Dr. Florea Lupu au auzit că amândoi
să fi declarat că nu vor opune guvernului
nici o rezistență, căci tricolorul reprezintă co-
lorile României și nu interesează pe reprezen-
tanții (?) Românilor Bucoveneni. Ce miserabi-
litate! Vom reveni asupra acestor rușinoase
răspunsuri de mameluci. Prin declarația acasta
din partea mamelucilor lui Bourguignon tri-
colorul nu devine nici antindiană nici mai
național, însă respectivii domni au pierdut și
ultimul rest de omenie și rușine națională.”

Prințisorul nu vrea se fie rege!
Prințul Edward, băiețelul de șese ani al moș-
tenitorului Angliei căpătase nu de mult o
carte ilustrată cu scene din istoria Angliei.
Frunzărind în ea și bucurându-se de chipu-
rile frumoase a ajuns la scena decapitării re-
gelui Carol I. Acă mititelul a stat pe loc și a
cerut de la cei din jurul său explicație.
Acestia i-au istorisit sfârșitul tragic al regelui,
la ce prințisorul a reflectat următoarele:

Asta nu-mi place, asta e o poveste foarte
urită. Nici n'am să mă fac eu rege, ci doctor.

Dar pentru biserică. Parochia orto-
doxă română din Certege s'a reînființat în
1850 și a căpătat ca cinstite nescse festive
vechi de ierni, cari au devenit nefolosibile
și văzând necesitatea acestora, bunele și evla-
vioasele parochiene Sofia Cothșel lui Nicodim
și Rucsanda Trifa lui Dumitru, cari și în anii
trecuți au contribuit cu odore la înfrumuseța-
rea casei lui Dumnezeu, au procurat două festive
de bronz în mărime de 180 cm., cu suma
de 480 corone, cari azi împodobesc biserică.

Parochienii bisericii prin comitetul pa-
rochial pentru acasta faptă bună și crești-
nescă isvorită din dragostea față de biserică
'și au exprimat mulțumită dorindu-le deplină
sănătate și tăria, ca încă mulți ani să trăiască
spre binele și cinstea bisericii, deci și pe ca-
lea acasta li-se aduce mulțumită și recunos-
ciință. Certege, în 20 Februarie 1901. În
numele parochienilor: Constantin Cothșel preot
ortodox român.

† Dimitrie Antonescu, avocat, fost
asesor referent la consistoriul din Arad, a
reșosat Vineri (8 Martie), în etate de 56 ani.
Înmormântarea i-s'a făcut Sâmbătă în cripta
familiară din cimiteriul gr.-or. din Arad. Il
jelesce soția-sa Barbara n. Beck, fiica Geor-
gina v. d. Roșescu, fiii Virgil și Camil și alte
numeroase rudenii.

Zahar în loc de carbuni. Vaporul
englez „Collingham” în calea spre Boston a
fost ajuns de furtună și i-se gătasera și car-
bunii. Pentru a putea da locomobilei aburi,
ca astfel vaporul să ajungă în vr'un port,
căpitanul a dispus să se facă foc cu mobilierul
și marfa de lemn a vaporului și când acasta
s'a gătat, a făcut foc cu zaharul de transport
aflător pe vapor. Astfel i-a succes să ajungă
în portul Bermude, despoiat și deteriorat de
puterea furtunei. Din marfa ce se afla pe
vapor s'a ars mai mult de 130 tone.

Tragedie familială. Ziarele italiene
scriu, că în Catania, pe strada de Gambino,
s'a petrecut următoarea înfrământare tragedie
familială: Un anume Maresca Giovanni, cer-
tându-se cu nevasta lui, pentru nește lucruri
de nimic, i-a tăiat gâtul cu un briciu
și apoi, infuriat și pe cumnata sa, care s'arise
în ajutorul celei dintâi, o ucise cu o lovi-
tură de cuțit. În urmă luând un revolver și-a
tras trei focuri în cap, murind pe loc.

Scena s'a petrecut într'un minut. Aler-
gând vecinii, găsiră pe soție încă în agonie
de pôlele rochiei sale se ținea cu cei trei
copii ai ei din cari unul ținea încă. Trans-
portată la spital, muri pe drum. Maresca era
un om foarte liniștit, dar' de cât-va timp era
foarte melancolic.

Clubul rus. În Petersburg s'a format
o nouă societate slavă care poartă numele
„Clubul rus”. Scopul noiei societăți este să
strângă mai de aproape relațiile cu slavii
din afară de Rusia și creșterea tinerimei ruse
în idealurile slave vechi. Membrii noiei so-
cietăți sunt foști agitatori din cunoscuta so-
cietate slavă de bine-facere din Petersburg,
cari, nemulțumiți de politica slavă a societății
i-au întors acesteia spatele și au întemeiat o
nouă societate. „Clubul rus”, care se vede
că are de gând să desfășure o activitate mai

intensivă, e atacat de pe acum foarte aspru
de ziarile liberale ruse, cari declară că planurile
clubului sunt ridicele și păgubitoare.

**Cine 'i bun de soldat, e bun și de
alegătoriu!** Pe stradele Budapestei s'au aflat
septemăna trecută mulțime de țidulițe cu in-
scripția: Jos cu deputații geșefari! — Cine
'i bun de a fi soldat, e bun și de alegătoriu!

Frasa din urmă dovedesce, că țidulițele
au fost aruncate de socialiști spre a face pro-
pagandă pentru votul universal.

Știri mărunt. În suburbiul Orășu-
mari s'a prăbușit Sâmbătă o casă, astrucând
sub ea trei copilași, cari se jucau în oadaie.
Doi au scăpat cu răni grave, dar' a treia,
copilașa lui Szepeși, a murit. — Vaporul
„Brutus” în calea de la Kiel spre Anglia s'a
cufundat în mare. Nici un om de pe el nu
a scăpat. — În Viena un mare orcan de nin-
sore a cauzat Vineri foarte mari pagube. Deosebi
rețelele telegrafice și telefonice au fost teribil
deteriorate. Paguba e jumătate milion. —
În comitatul Aradului Sâmbătă după amiază,
într' tunele puternice și fulgere orbitore a
bătut ghiață; în Boroș-Sebeș ghiața era în
mărimea alunelor și a căzut timp de mai multe
minute.

Tuturor le este cunoscut, că se-
mințele de economie și de grădini ale lui
Mauthner produc de trei-ori mai mult ca alte
semințe. Escelente sunt indeosebi semințele
de napi împreunate cu marca firmei „Stern-
mark” și sunt a se deosebi de altele contra-
facute. Semințele lui Mauthner sunt cu un
cuvânt neîntrecute și economii noastre fac
foarte bine, dacă își comandă semințele lor,
numai dela firma Mauthner în Budapesta.

PARTEA LITERARĂ.

Concubinatul

originea și cauzele lui, relele ce rezultă din
el și mijlocele pentru împedecarea și stir-
pirea lui

de Gavriil Hango.

(Urmare.)

*Sila din partea părinților, ca fata lor să se
mărite după cine voiesc ei, și nu după cine
voiesc ea, și acasta din considerațiuni mate-
riale ori de amicitie între ei și părinții feciorului.*

În cazul acesta de multeori fata, ca să
scape de o căsătorie silită și fără speranță de
fericire familială, fuge dela părinți la amarez
și trăiesc cu el în concubin.

*Căsătorii încheiate între indivizi cu mari di-
ferențe de etate, din interese materiale și sen-
suale, când apoi cel tinăr își ține și concubină
— pe față ori în ascuns.*

Sunt și casuri de acelea, de și foarte
rari, când indivizi cu mari diferențe de etate
încheie căsătorii — unul, și anume cel bătrân
din interese sexuale, ear' altul, și anume cel
tinăr din interese materiale, carele apoi „se
rebonifică” mai ținându-și, fie pe față ori în
ascuns, și câte o concubină, după etatea lui
mai tinără.

Acestea ar fi cauzele, cari contribue la
sporirea concubinatelor întrucât le-am putut
descoperi eu. Vor mai fi abunăsămă și altele,
și mă voi bucura, dacă barem alții le-ar
putea descoperi și astfel căutând cu toții după
mijlocele pentru delăturarea lor și aplicându-le
dor' le vom putea delătura.

Deci trec la

Relele ce rezultă din concubin.

Înainte de a ne da sémă despre relele
ce rezultă din concubin, trebuie să preci-
săm: când numim o căsătorie legală, și când
nelegală; pentru-că toate relele ce vin asupra
societății, vin din neobservarea legilor, fie ace-
lea naturale, bisericesci, ori de stat.

După definițiunea ce am vădit că dă
dreptul roman căsătoriei, acasta este o legă-
tură între bărbat și femeie și o însoțire pe
tota viața pentru participare la drepturile di-
vine și umane; ear' pentru posibilitatea ajun-
gerii acestui scop, atât biserica, cât și statul
au prescripții anumite condițiuni și formalități,
cărora nupturienții trebuie să se supună la
încheierea căsătoriei intenționate, dacă vreau,
ca aceste două autorități supreme să-i ia sub
scutul lor și să le garanteze esecierea ace-
lor drepturi.

Iată dar' la căsătorie de ce conlucră și
biserica și statul, având fiecare aci interese
de apărare, și de ce între aceste două auto-
rități trebuie să fie concordia cea mai per-
fectă, căci altcum se strică bazele familiei, ca-

rea este și totodată și baza statului și a bi-
sericeii. Pentru ce? Pentru-că ambele aceste
corporațiuni sau societăți sunt compuse în
același timp din aceiași membri. Durere însă
că „ideile moderne cerând păcat posibil se-
parațiunea puterilor”, statul ignoră prea
mult, ba abandonează cu totul pe unele locuri
prescripțiunile bisericeii referitoare la contrac-
tarea căsătoriei, și de aci conflictul între stat
și biserică pe terenul dreptului matrimonial
(Dr. Boroian: Drept. bis. vol. II. pag. 204, Iași
1899). De aci apoi anomalia, că unele căsă-
torii din punct de vedere al statului sunt
legale, dar' din punct de vedere bisericesc
nelegale, — legale, pentru-că au fost înche-
iate cu observarea condițiunilor prescrise de
stat, dar' nelegale, pentru-că prescripțiunile
bisericeii au fost ignorate. Și astfel de căsă-
torii, dela introducerea căsătoriei civile obli-
gătoare cu ignorarea căsătoriei bisericesci, la
noi nu sunt rare. Nu voi să intru în anali-
sarea acestei anomalii, ci din cele premerse
constat numai atata, că o căsătorie este per-
fect legală, când a fost încheiată cu observa-
rea tuturor condițiunilor prescrise atât de bi-
serică, cât și de stat, la din contră nelegală,
ori numai în parte legală — după cum a fost
încheiată numai cu observarea legilor biseri-
cesci, ori numai cu a celor civile. Din punct
de vedere bisericesc, o căsătorie este legală,
când a fost încheiată fără impedimente, ori cu
delăturarea a celor, și a fost binecuvântată
de biserică prin organul ei legal.

Biserica, după ce căsătoria a fost ridi-
cată prin Iisus Christos la rangul de sacra-
ment pentru a simboliza și legătura intimă ce
există între biserică și întemeetoriul ei, încă
dela început a cerut dela membrii săi, ca
nupturienții să-și ceară binecuvântarea ei asu-
pra căsătoriei lor înainte de a începe viața
familiară. Despre acasta ne atestă S. Ignățiu
(ad Polyc. 5), S. Vas. Mar., Clemente Alex.
(Strom. VII. II.) Tertulian (In morgan. II.
Ad. uxor II. 9. De pudic. 4, De coron.
mil. 13), Balsamon (ad can. 87 Cart.) și alții.
Dar' nu numai biserică, ci și statul a insis-
tat la acasta, căci altcum nici el nu recunoscea
de validă o căsătorie încheiată fără binecu-
vântarea bisericeii. Despre acasta clasice exem-
ple ne dau imperații bizantini-romani: Leo Filo-
sotul (Novela 89), Const. c. M., Vas. Maced.,
Arcadiu, Honoriu (Cod. Theodos. 4, 6; 5, 27)
și alții. Și până în timpul mai nou, când
apoi despartându-se tot mai mult dela spiritual
bisericeii în legile lor, au ignorat pe alocurea
cu totul acasta prescripțiune recerută la în-
cheierea căsătoriilor.

Se înțelege de sine, că încheind cineva
o căsătorie fără observarea condițiunilor și
formalităților prescrise de biserică și de stat,
aceste foruri supreme nici nu iau sub scutul
lor o astfel de căsătorie (concubin), de unde
urmază apoi o mulțime de rele, cari fac im-
posibilă fericirea respectivilor și aici pe pă-
mânt, și și în viața viitoare.

Deci relele, ce rezultă din concubin le
putem clasifica în două categorii: unele, cari
periclităză fericirea temporală, și altele, cari
periclităză fericirea eternă.

(Va urma.)

Din public*).

Dare de sémă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea producțiunii școlare din
2/15 Februarie a. c. arangiată din partea
corpului învățătoresc dela școala română gr.-or.
din comuna Tilișca au binevoit a contribui
următorii stimați domni și dōmne:

Avram Acilenescu, notar 4 cor., Precup.
Marin, adj. not. 1 cor., Ioan Barb, meseriaș
2 cor., Ioan Têmpănar, 2 cor., Dumitru Tê-
mpănar, 2 cor., Nicol. Floașiu, 2 cor., Nic.
Posa, cantor 1 cor. Ioan Sgură, Dumitru Stoica
și Dumitru Bârsan, câte 60 fil., George Iosof și
Nic. Têmpănar, câte 60 fil., Iacob Marcu,
40 fil. toți din Galeș. — Mihail Ittu silvicultor
cerc. 2 cor., Oprea Nicușan 3 cor., Nicol.
Ghibu, 1 cor., Daniil Marcu, preot 2 cor.,
Neaga Iosof, preot v. d. 1 cor., Ilie Popa,
hotelier 3 cor., Cons. Popa, 1 cor., Nicolae
Muntean, pantofar 1 cor., Dumitru Minoiu,
2 cor., Dumitru Banciu, farmacist 2 cor.,
Nicolae Popa, 1 cor., toți din Seliște. —
Ioachim Muntean, preot 1 cor. Ioan Ivan, notar

* Pentru cele cuprinse în rubrica acasta Re-
dacția nu primesce răspunderea.

6 cor., Vasile Oniciu, învăț. 2 cor. Valeriu
Arsenie, inv. 2 cor., Ion Voic, proprietar,
1 cor., toți din Gurăfului. — Ioan Stoia,
inv. 3 cor., Ioan Giurgiu, inv. 3 cor., ambii
din Orlat. Ioan Popescu, proprietar 1 cor.,
din Sibiel. — Șerban Cioran, inv. 2 cor.,
Moise Frățilă, inv. 2 cor., ambii din Rășinariu.
Nic. Ișan, meser. 1 cor. Coman Higor, inv.
1 cor., Dumitru Prică, soldat 1 cor., din
Sibiu. Dionisie Juga, notar 3 cor., din Rod.
Nicolau Iosif, inv. 2 cor., Ioan Opreș, inv.,
2 cor., Antonie Gherman, proprietar 1 cor.,
toți din Aciliu. Dumitru Moga, mecanic
1 cor., Dumitru Iridon, com. 2 cor. Dumitru
Ivan, inv. în numele unui grup de tineri
10 cor., toți din Apoldul sup. — Andrei
Floașiu, com. 1 cor. din Mercurea. — Ioan
Știrban, inv. 2 cor. Iacob Manuil, notar 3 cor.,
Nicolae Hudițian, propriet. 2 cor., Nicolau
Schiau not. pens. 1 cor. toți din Topârcea. Moise
Opreș, com. în Armeni 3 cor. Teodor Stoia,
propriet. în Galeș, 2 cor., Valeriu Milea,
notar, 5 cor., Petru Juga, sen. preot 3 cor.
Ioan Iosof, preot 3 cor., Petru Juga jun.
capelan 2 cor. Nicolau Juga, jude com. 2 cor.
Ioan Juga funcționar de bancă 2 cor. Vasile
Juga, proprietar 2 cor., Ioan Bratu, pădurar
2 cor., George Bratu, proprietar, 2 cor., Si-
mion Gligor, jun. 2 con., Nicolae Juga Marcu,
2 cor., Ștefan Bratu, ar. d. 2 cor., Const.
Popa, 2 cor., Ana Prică, 1 cor., Dumitru
Prică Juga, proprietar 1 cor., Ion Bunea,
1 cor., Ana V. Voic 1 cor., Iacob Murășan,
pantofar 1 cor., Em. Costea, 1 cor., Ion Stoica,
1 cor., Toma Stanca 1 cor., Dumitru Stanca,
1 cor., Ana Oprean, 1 cor., Ilie Zeic, 1 cor.,
Dumitru Mihaiu, 1 cor., Dumitru Banciu,
1 cor., Savu Frăcea, 1 cor., Gligor Câmpean,
1 cor., Ion Voic, 1 cor., Nic. Bunea, 1 cor.,
Pant. Rodean, 1 cor., Const. Trihenea, 1 cor.,
Ioan Zeic, 1 cor., Ilie Popa, 1 cor., Dumitru
Rodean, propr. 2 cor., Gligor Popa, Vasile
Manoil, Ion Mănig, Petru, Ion Gligor, câte
60 fil., Ion Trihenea, Nic. Marcu, Dumitru
Florea și Dumitru Nan, câte 50 fil. — Dela
mai mulți 4 cor. 50 fil.

Contribuirile mai sus amintite dau suma
de 166 cor. 90 fil., din care subtrăgându-se
spesele de 50 cor. 40 fil., rezultă un venit
curat de 116 cor. și 50 fil., care sumă s'a
transpus în părți egale la fondul și biblioteca
școlară.

Corpul învățătoresc se vede plăcut în-
demnat a aduce tuturor susnumiților mari-
nimoși contribuenți adēnca sa mulțumită.

Totodată primăcă mulțumită corpului
învăț. și d-șora Veturia Juga, precum și dl
Ion Poiană, cari au binevoit a-și oferi con-
cursul moral la reușita acestei producțiuni.
Asemenea aducem căldurose mulțamiri celor
7 tineri din comună, cari au delectat publi-
cul cu frumoșele jocuri românesce: „Călușerul”
și „Bătuta”.

Tilișca, 15/28 Februarie 1901.

Corpul învățătoresc.

Posta Redacțiunii.

Censor. Nu merită Secuii atențiunea ce
li-o dai. Serie-ne despre altele! Cu plăcere
publicăm.

Dlul I. M. în B...ș. Să nu mai des-
chidem discuție pe o temă, care ori-cum, nu
ne prezintă învățătoria în lumină prea fa-
vorabilă. Cea mai bună și mai practică pro-
punere e aceea, că dacă vi-se va mai da
odată o fōie ca „Fōia pedagogică” să o abo-
nați cu toții.

„Status quo”. Chestia va fi lămurită din
parte competentă. Până atunci să o lăsăm
în starea de acum, cam — încurcată.

„La fondul central”. Ni-am spus pă-
rerea în Nrul 20. Aceea e singura cale care
pōte duce la scop. Încet, din denari, pentru-că
și marea din picuri de apă e creată.

Parochiului A. H. abonent Nr. 821. Bani
pe 1900 se pot ridica. Cât privește incas-
sarea taxelor la fondul de pensuni, suntem
informați, că Veneratul Consistoriu cu pă-
rintescă considerare cumpănesce greutățile
clerului său și unde cei însărcinați cu în-
cassările află motive binecuvântate, admite
achitarea taxelor în mai multe rate. Acosta
credem o vei putea obține și dta. Preoțimea
— firesc trebuie să caute și ea a contribui
la ușorarea lucrurilor celor din centru și așa
din samă atară îngrămădiți cu lucruri și
achitându-și datoriile se cruțe lucrul cel mult
pentru ținerea în evidență a felicităților da-
torii, ținute în evidență an de an prin câte
conspecte toate.

Sz. 1600/1901.

[59] 1—2

Arlejtési hirdetmény.

Egy községi háznak Moh községben jelen év folyamán való építése elhatároztatván az építés kiadása czéljából Mőh község irodájában folyó évi márczius hó 21-én d. n. 3 órákor nyilvános szóbeli árlejtés fog megtartatni.

Az alapfalazat kőanyaga, továbbá a szükséges téglá, mész és porond a község által természetben állittatik elő.

A kikiáltási ár 10,390 kor. 62 fil. és kötelesek vállalkozni ohajtók, ezen összegnek 5% át bánatpénzült az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni. A bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig elfogadtatnak.

Az árlejtésen csak oly vállalkozók vehetnek részt kik 1 emeletes épület építésére iparendélylyel birnak.

A tervek és közelebbi szerződési feltételek Mőh község előljáróságánál betekintheők.

Nagyszeben, 1901 évi márczius hó 1-én.

A járási főszolgabíró:

Fabritius.

Nr. 133

[41] 1—3

Publicare de licitațiune.

Zidirea unei școle noue în Rechita, cercul Sas-Sebeșului, se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice verbale, ce se va ține la 18/31 Martiu a. c. la 2 ore d. m. în școala din Rechita.

Prețul de strigare este 2787 cor. 24 fileri și licitanții au a depune vadiu 10%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul parochial în Rechita.

Sas-Sebeș, 8 Martiu 1901.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 19/1901.

[38] 3—3

Publicare de licitațiune.

Pe basa planului de clădire aprobat de Preaven. Consistoriu archidiececan sub Nr. 4745 școl. din 26 Iunie 1900, comuna bisericăscă Porcești (comitatul Sibiuului) dă în întreprindere edificarea școlei sale, pe cale de licitațiune publică minuendă, ce se va ține în 17 Martiu n. c. în școala gr.-or. română din Porcești la 12 ore la amézi.

Prețul strigărei este de 13,355 cor. în care nu se cuprinde valórea petrei, cărămizii, varului, năsipului și a țiglei de coperit necesare, pe cari le dă comuna bisericăscă în natură.

Licitanții au a depune un vadiu de 10%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul parochial din Porcești.

Porcești, în 10 Februarie 1901.

Comitetul parochial:

Toma Dragomir paroch gr.-or. și președ.
Nicolae Grecu notariu.

Văduț.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 137/1901

[34] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Almașul mic cu filia Bunesci, prin acesta se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post vacant sunt cele fasonate în còla B. pentru întregirea venitelor dela stat, despre cari concurenții își pot lua informațiune dela comitetul parochial ori dela oficiul protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și așternă rugărele concursuale instruite conform legilor în vigóre subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Orăștie în conțelegere cu comitetul parochial.

Orăștie, 8 Februarie 1901.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 64/1901.

[28] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III. Căraci, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la còla B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții au să așternă suplicele, instruite conform normelor din vigóre, în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral și a se presenta cu 8 zile mai înainte de alegere într'o zi de Duminecă ori sêrbătoare pentru a dovedi cunoscințele în tipic și cântări.

În conțelegere cu comitetul parochial, Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, la 2 Februarie, 1901.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 257—1901.

[37] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Cornățel, se escrie prin acesta concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții la acest post și vor așterne suplicele de concurs instruite conform normelor din vigóre în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral, având a se presenta în comună înainte de ziua alegerii în vr'o Duminecă sau sêrbătoare spre a-și dovedi în biserică desteritatea în cântări și tipic și cunoscințele împreunate cu chemarea de păstoriu sufletesc prin o cuvântare de ocaziune.

Oficiul protopresbiteral al Sibiuu lui în conțelegere cu comitetul parochial.

Sibiuu, 19 Februarie 1901.

Ioan Papiu
protopresbiter**Anuarul I**

al

„Reuniunei sodalilor români din Sibiu“

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembre 1899.

Se află de vînzare cu prețul 1.20 cor. plus 20 bani porto la

Librăria Tipografiei archidiececane.

La **Librăria Tipografiei Archidiececane** se află de vînzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1.50

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu 1.—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

In *Tipografia archidiececană*
a apărut:

ACAFTISTUL

Preasantei

Născătoare de Dumneșu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Păschălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat	fl. —.85
jumătate pânză	1.05
în piele roșie	1.25
Ediția fină în piele neagră . .	2.—
piele chagrin	2.60
în mătase	3.85

Se află de vîndare la

Librăria Tipografiei archidiececane,
Sibiuu.A eșit de sub tipariu în *Tipografia archidiececană*:**APOSTOLUL**

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vînzare la **Tipografia și Librăria archidiececană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9.50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

A eșit de sub tipariu în *Tipografia archidiececană*:**OCTOICHUL CEL MIC**

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduêla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria Tipografiei archidiececane.

Farmacia lui **F. I. R. Hotter** la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.**Absorbinalul lui Hotter.**

1/1 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură tóte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vateme părului. Intărește nervii atacati și slăbiți, delătură și distruge tóte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricăturii umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a să folosi la tóte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/1 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

HOTTER

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate număróse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternicii și vicii, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tóte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mîncare și cu acesta prosperarea porcilor, fôrte acomodat în contra orbalțului (brîncă); Nr. II este de a să întrebuința la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 89—104